

adó gondoskodásban jelentkezett, ugyanis ekkorra már észrevette a lelki elit számára szóló vallás veszélyeit.

Az aszketizmus alapjaiban vált kérdésessé. A IV. század második felében egy egész keresztény nemzedéket segített abban, hogy az egyre gyorsabban és tömegesen kereszténnyé váló világban igazi keresztényként határozzák meg helyüket. Ám Ágoston életének utolsó évtizedeiben, a Jovinianus és Jeromos között kitört keserű konfliktus után a keresztény aszketizmus a manicheista dualizmushoz veszedelmesen közeledik. Magát Ágostont is zavarba ejtette Jeromosnak az aszketizmus érdekében mondott meggondolatlan védőbeszéde. Amikor a karthagói szerzeteseknek írt, már elhatározta, hogy Jeromossal szemben rehabilitálja a házasságot. Ágoston számára hosszabb idő volt szükséges ahhoz, hogy kidolgozza a nemiség, a házasság és a szüzesség új felfogását. Mialatt ennek a teológiának a körvonalai gondolatvilágában kibontakoztak, az igazán keresztény közösségről vallott eszméje is megfogalmazódott. Ebben a fejlődésben a „magánérdek” fogalma rendkívül fontos, mert ez visz megosztottságot a társadalomba és az emberi énbe egyaránt. A góg, minden bűn archetípusa nem más, mint az önmagába bezárkózott én, ezért eredményezett mindenféle közösségben radikális megosztottságot, akár Istennel, akár másokkal, akár önmagával az emberrel kapcsolatban.

Ágostonnál egyetlen gondolatot nem lehet elkülöníteni szelleme egészének fejlődésétől. Az új irány – az aszketikus értékektől a közösségi értékek felé – a szerzetességről vallott nézetei újraértékelésének az eredménye. Ugyanakkor több is, mert lelki elmélyülésről, gondolatának a teljesség igényével történő újjászervezéséről tanúskodik.

ADORJÁN GYULA

Harlekin

*Szemed óceánjából szomorúság
nő, kis hajóid zátonyra futnak,
felbőszült, rőt kalóz képzeletünkkel
fehér vitorládat szétkasaboljuk.
Fölöttünk állsz, óriás, karmazsinban,
végtelenné tágitott lakkcipőben,
kráter-arcod csöndjével is kivárod:
katedrálist ácsolnak szavaidnak.
Magány szögesdrótján a fölfeszített,
hisz szarvakat növesztenek a fák,
a szomjas csillagoknak kos-fejük van.
Várj meg estére az Erdősor úton,
torz, csótányfejű árnyak körbefognak,
segíts, ha kattan a lét vad bilincse.*